

LIFE COURSE THEORY

APPROACH

APPLY

ASSESSMENT

DOH 4.0 → MOPH → THAILAND 4.0

นายแพทย์พนิต โล่เสถียรกิจ
ผู้อำนวยการศูนย์อนามัยที่ 6 กรมอนามัย

วิวัฒนาการด้านการแพทย์ของไทย

ยุคที่ 1

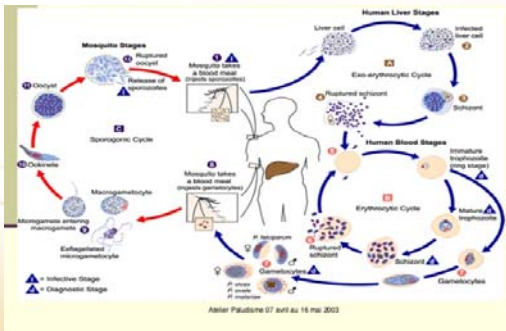
ยุคโรคระบาดโรคติดต่อ
(พ.ศ.2461-2520) :
Paradigm of Communicable
Diseases era

ยุคที่ 2

ยุคงานสาธารณสุขมูลฐาน
(พ.ศ.2521-2545) :
Paradigm of Primary
Health Care era

ยุคที่ 3

ยุคส่งเสริมสุขภาพแนวใหม่
(ปี 2546 ถึงปัจจุบัน) :
Paradigm of New Health
Promotion era

สภาพปัญหาสาธารณสุขในปัจจุบันที่ยังคงอยู่จำแนกตามกลุ่มวัย

กลุ่มเด็กปฐมวัย (0-5 ปี) และสตรี

- การเสียชีวิตของมารดาจากสาเหตุทางตรงที่สามารถป้องกันได้
- ทารกแรกเกิดน้ำหนักน้อยกว่า 2500 กรัม 9%
- เด็กปฐมวัยมีพัฒนาการปกติ 81.8%

กลุ่มเด็กวัยเรียน (5-14 ปี)

- เด็กวัยเรียนจมน้ำเสียชีวิต 37.2%
- คะแนนสติปัญญาเฉลี่ย 98.6%
(มาตรฐานสากล 100%)
- เด็กนักเรียนมีภาวะเริ่มอ้วนและอ้วน 9.9%

สภาพปัญหาสาธารณสุขในปัจจุบันที่ยังคงอยู่จำแนกตามกลุ่มวัย

กลุ่มเด็กวัยรุ่น/
นักศึกษา (15 –21ปี)

การดื่มสุรา สูบบุหรี่ มีพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของวัยรุ่น การตั้งครรภ์ของวัยรุ่นเพิ่มสูงขึ้น

กลุ่มวัยทำงาน (15–59 ปี)

ป่วยและตายด้วยโรคไม่ติดต่อเรื้อรังมากขึ้น

กลุ่มผู้สูงอายุ (60 ปีขึ้นไป)
และผู้พิการ

สังคมไทยเป็นสังคมผู้สูงอายุ มีประชากรรวม 64.5 ล้านคน เป็นกลุ่มผู้สูงอายุ 60 ปี ขึ้นไป 9.4 ล้านคน คิดเป็น 14.57% ของประชากรรวม จำแนกกลุ่มผู้สูงอายุตามภาวะพึ่งพิงได้เป็นกลุ่มติดเตียง 1.4% กลุ่มติดบ้าน 19.48% และกลุ่มติดสังคม 79.12%

Life Course Approach (LCA)

เส้นทางชีวิตและสุขภาพ คืออะไร ?

จะแก้ไข คุณภาพชีวิตของคน ให้ดีขึ้นได้อย่างไร ?

Life Course Theory

เป็นทฤษฎีที่พัฒนาจากด้านสังคม และจิตวิทยา

อธิบายการเปลี่ยนแปลง
ของคน ตลอดชีวิต
ที่มีเหตุการณ์หรือ
ปัจจัยเชิงบวก
และลบเกิดขึ้นเป็น
ระยะๆ

ปัจจัยเหล่านี้
(Protective and
Risk Factors)
มีผลทำให้สุขภาพ
ของคนพัฒนาได้
ไม่เต็มศักยภาพ
สถานะสุขภาพ
แตกต่างกัน

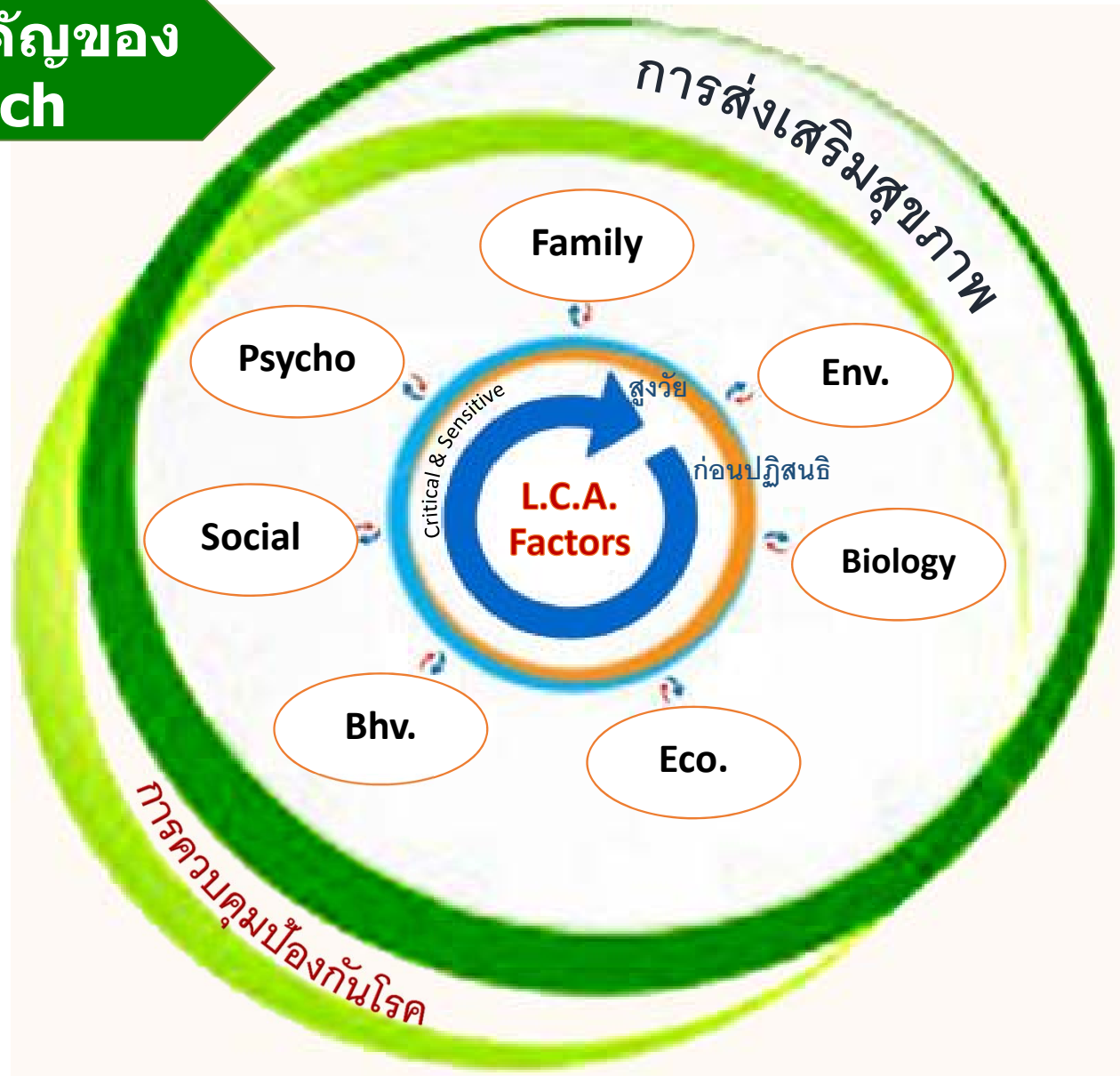
แต่ละช่วงวัยมีระยะ
ที่ไวต่อการรับ
ผลกระทบจาก
ปัจจัยต่างๆ ทำ
ให้ผลเกิดขึ้น
รุนแรง และส่งผล
ต่อเนื่องเมื่ออายุ
มากขึ้น

ทฤษฎีเส้นทางชีวิต
ชี้ให้เห็นผลกระทบ
ของสิ่งแวดล้อม
ที่มีผลต่อสุขภาพ
ซึ่งรวมถึง สภาพ
เศรษฐกิจ สังคม
จิตวิทยา
วัฒนธรรม
การศึกษา

องค์ประกอบสำคัญของ LC Approach

1. ให้ความสำคัญปัจจัยกำหนดสุขภาพของบุคคลแต่ละช่วงชีวิตต่อเนื่องกัน ตั้งแต่ก่อนปฏิสนธิ, ทารก , วัยเด็ก , วัยรุ่น , วัยเจริญพันธุ์ และสูงอายุ
2. ปัจจัยที่สำคัญต่อสุขภาพทั้งเชิงบวกและลบได้แก่ **Family, Environment, Biology, Economic, Behavior, Social, Psychological .**
3. มีช่วงเวลาสำคัญ (**Critical & Sensitive**) ในแต่ละช่วงวัยที่ไวต่อการรับผลกระทบต่อสุขภาพและการเกิดโรค
4. ผลกระทบเป็นแบบ **Cumulative effects**
5. การส่งเสริมสุขภาพ และป้องกันโรค สามารถทำได้ใน แต่ละช่วงชีวิต

องค์ประกอบสำคัญของ LC Approach

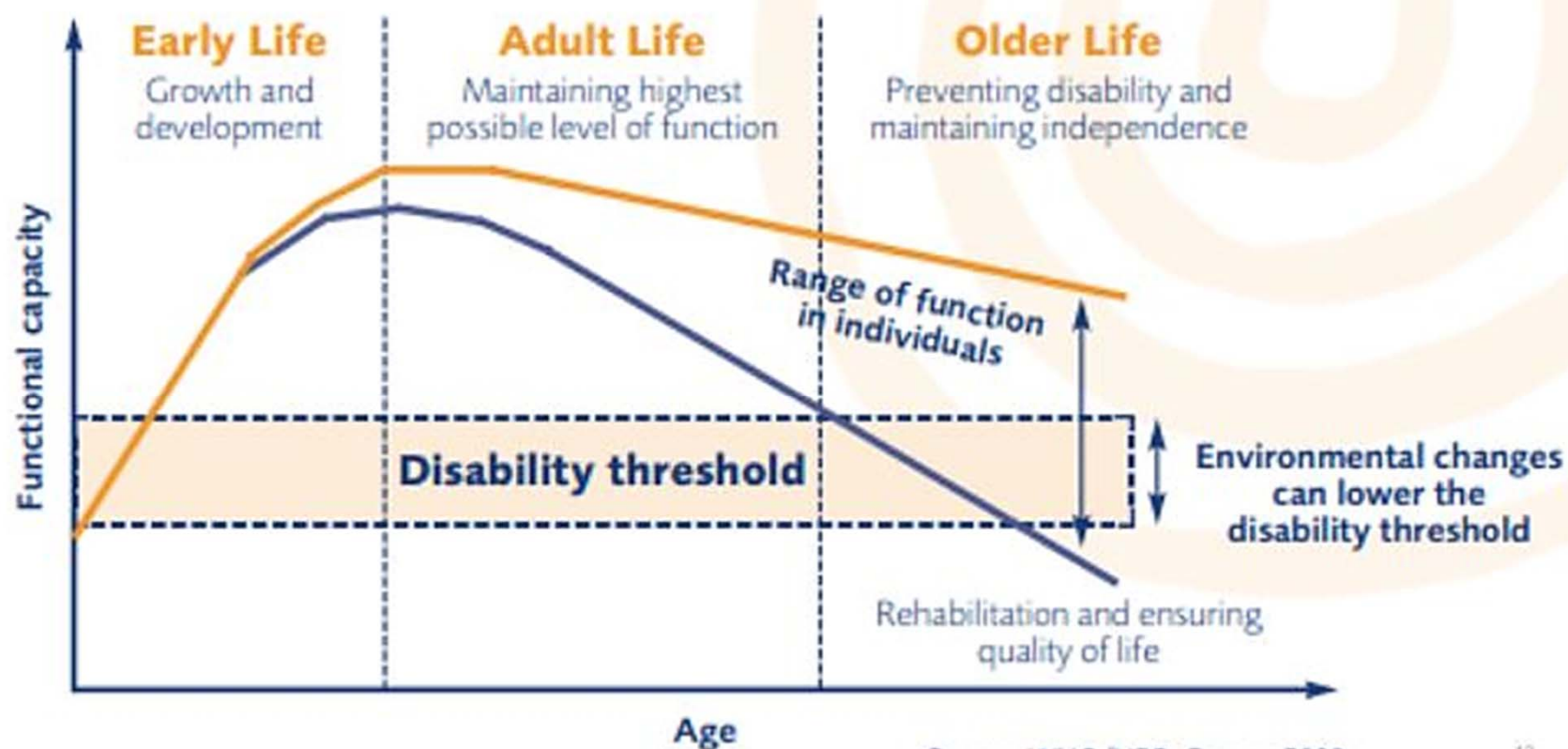

LCT ประกอบด้วย 4 concept

1. Timeline : “today’s experiences and exposures influence tomorrow health”
2. Timing ★ Health Trajectory
เส้นทางหรือถนนชีวิตและสุขภาพมีช่องที่สำคัญและไวต่อการรับผลกระทบต่อสุขภาพ
3. Environment รวมถึง community environment ทั้ง Biologic , Physical and social มีผลมากต่อการสร้างเสริมสุขภาพ
4. Equity – Inequality in health มีผลกระทบต่อสุขภาพผ่าน Protective and Risk Factor มากกว่า Genetic

Functional capacity and the life course

A life course perspective for maintenance of the highest possible level of functional capacity

Source: WHO/HPS, Geneva 2000

Timeline

- TODAY'S EXPERIENCES AND EXPOSURES INFLUENCE TOMORROW'S HEALTH
- ADD UP OVERTIME = CUMULATIVE

Timing

Risk and Protective Factors

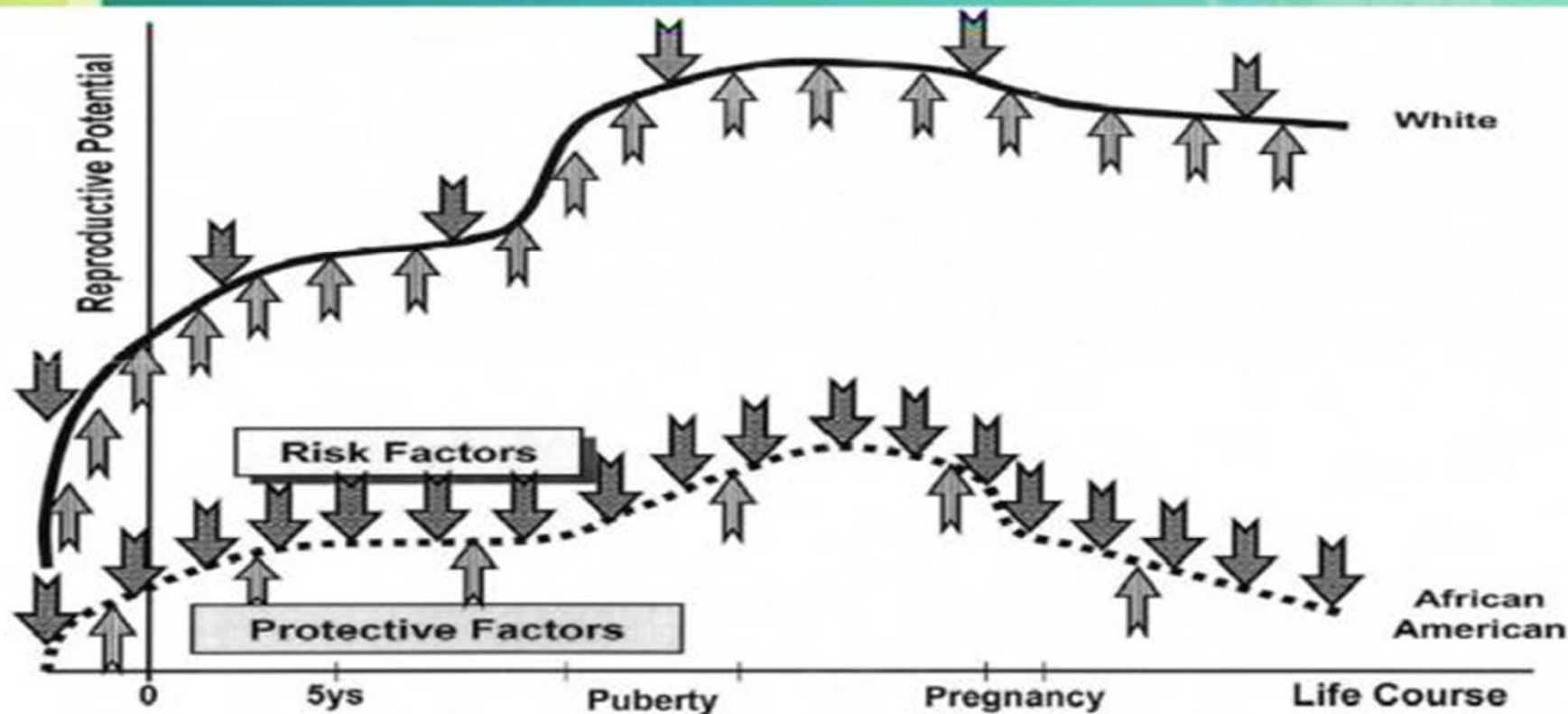
Protective factors improve health and contribute to healthy development.

Risk factors diminish health and make it more difficult to reach one's full potential.

In addition to individual behavior or access to health, factors can include family, neighborhood, community and social policy.

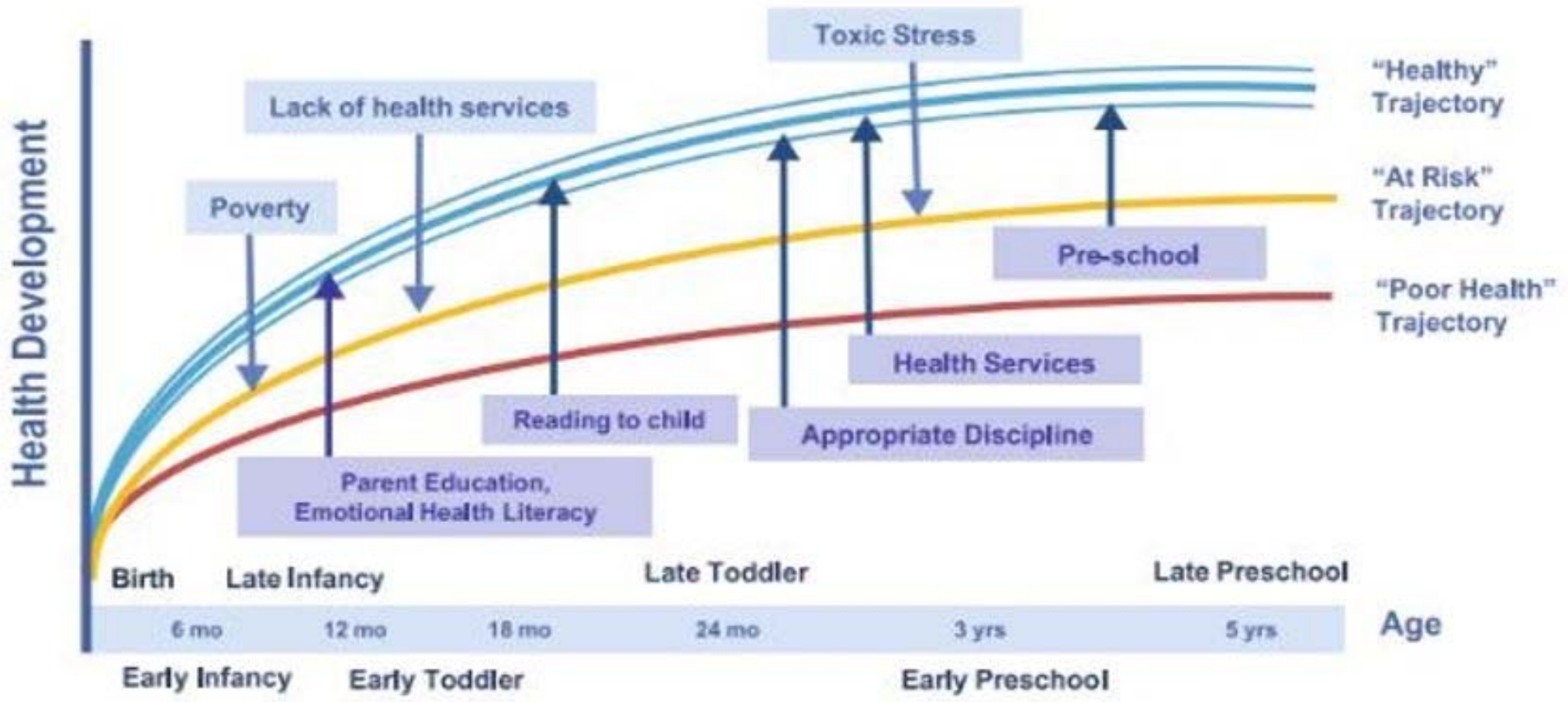
Timing

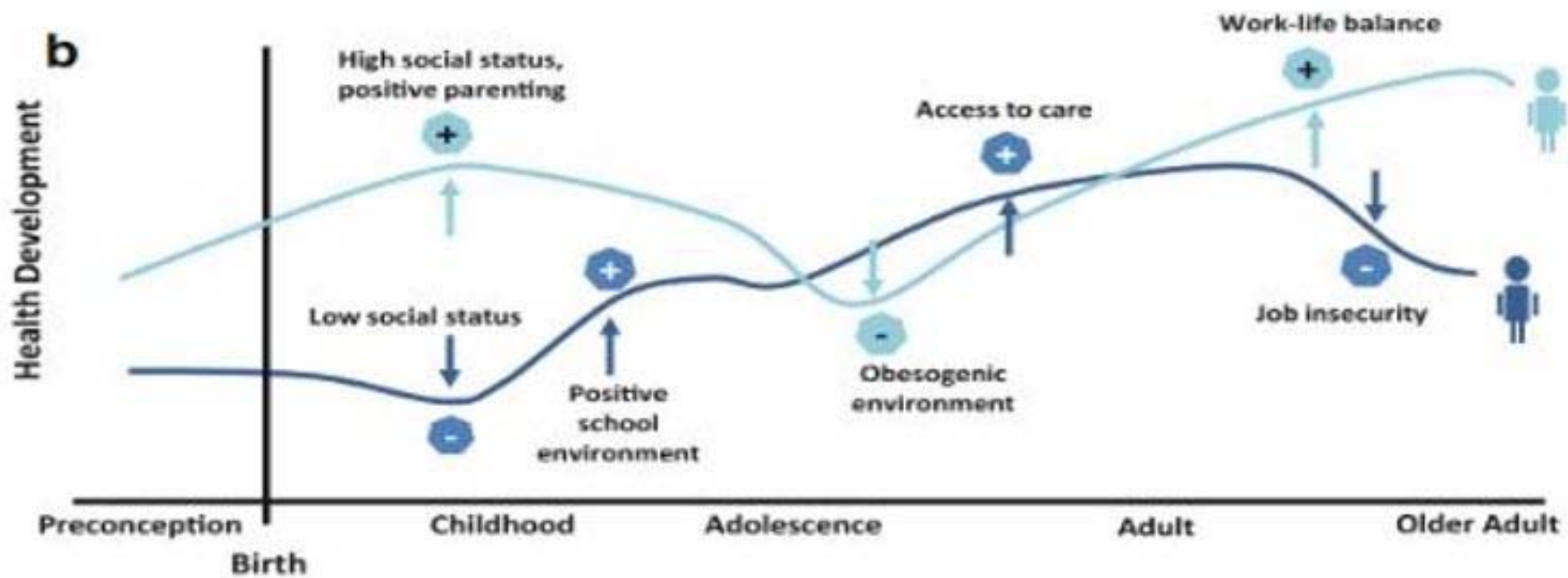
Life Course Perspective

Lu MC, Halfon N. **Racial and ethnic disparities in birth outcomes: a life-course perspective.** *Maternal Child Health J.* 2003;7:13-30.

a

- “Fetal Programming”
- Emphasize on decreasing LBW. To Prevent long term risk of NCD
- Family care team - community environment

Timing

Early Programming Early experiences can “program” an individual’s future health and development

- Assisted Reproductive Technologies
- Breastfeeding
- Breastfeeding and Working Mothers
- Childbirth
- Depression During and After Pregnancy
- Nutrition
- Tobacco

Critical or Sensitive Periods. Impact is greatest at specific critical or sensitive periods of development

Timing

Infants

- Breastfeeding
- Immunizations
- Infant Mortality and Pregnancy Loss
- Infant Mortality Toolkit: Resources for a Public Health Approach
- Prematurity
- Screening

Timing

Children

- **Asthma in Children and Adolescents**
- **Bullying**
- **Child Maltreatment**
- **Child Safety**
- **Emotional, Behavioral, and Mental Health**
- **Nutrition in Children and Adolescent**
- **Overweight and Obesity**
- **Physical Activity**
- **School Health**

Timing

Adolescents

- Adolescent Health
- Adolescent Pregnancy and Parenting
- Adolescent Pregnancy Prevention
- Adolescent Violence Prevention
- Sexuality Education
- Tobacco , Alcohol, and Substance Use in Children and Adolescents

Brain Development: Some Sensitive Periods ช่วงระยะอ่อนไหวของพัฒนาการของสมอง

Source: M. McCain and F. Mustard, Reversing the real brain drain: Early years study, Ontario, April 1999, p.31.

Timing: Critical Nutrients during Critical Periods of Development

Infancy: Breastfeeding

- Exclusive BF for up to 3-6 months is associated with reduced risk for childhood **overweight**.
- Reduces the risk of obesity by 4% for each month of exclusive breastfeeding.
- Early exposure to flavors shapes later **preferences**

Ip, AHRQ, 2007.
Miralles, Obesity, 2006.
Mennella, AJCN, 2013

Environment

**THE BROADER COMMUNITY ENVIRONMENT
STRONGLY AFFECTS THE CAPACITY TO BE
HEALTHY**

Environment

Safe housing, areas for recreation, availability of nutritious foods, clean air and

But also social and economic factors (racism ,poverty ,job opportunities , family violence ,maternal stress)

- Environmental Health
- Health Information Technology
- Rural Health

Risk and Protective Factors

include factors related to family, neighborhood , community , and social policy

- Bullying
- Child Maltreatment
- Children and Adolescent Exposed to Violence
- Injury Prevention
- Intimate Partner Violence

Equity

Equity. Inequality in health reflects more than genetics and personal choice.

LCT focusing on health from the perspective of population and place, then systems-level changes are needed.

- Cost- Effectiveness and Cost
- Early and Periodic Screening ,Diagnostic
- Health Insurance and Access to Care
- Racial and Ethic Disparities

Equity

INEQUALITY IN HEALTH REFLECT MORE THAN GENETIC ON INDIVIDUAL & POPULATION HEALTH

- การเพิ่มการบริโภคผักและผลไม้ในพื้นที่แห้งแล้งและยากจน
- การเพิ่มพื้นที่การพักผ่อนหย่อนใจ และออกกำลังกายในชุมชนที่ไม่ปลอดภัย

EQUITY

or inequalities can compound over a lifetime.

Race, Income, and Place Impact Health

Compared to a White child in the affluent Oakland Hills, an African American born in high-poverty West Oakland is...

2 times more likely to be born low birth weight

12 times less likely to have a mother who graduated from college

INFANT

13 times more likely to live in poverty

4 times less likely to read at grade level

CHILD

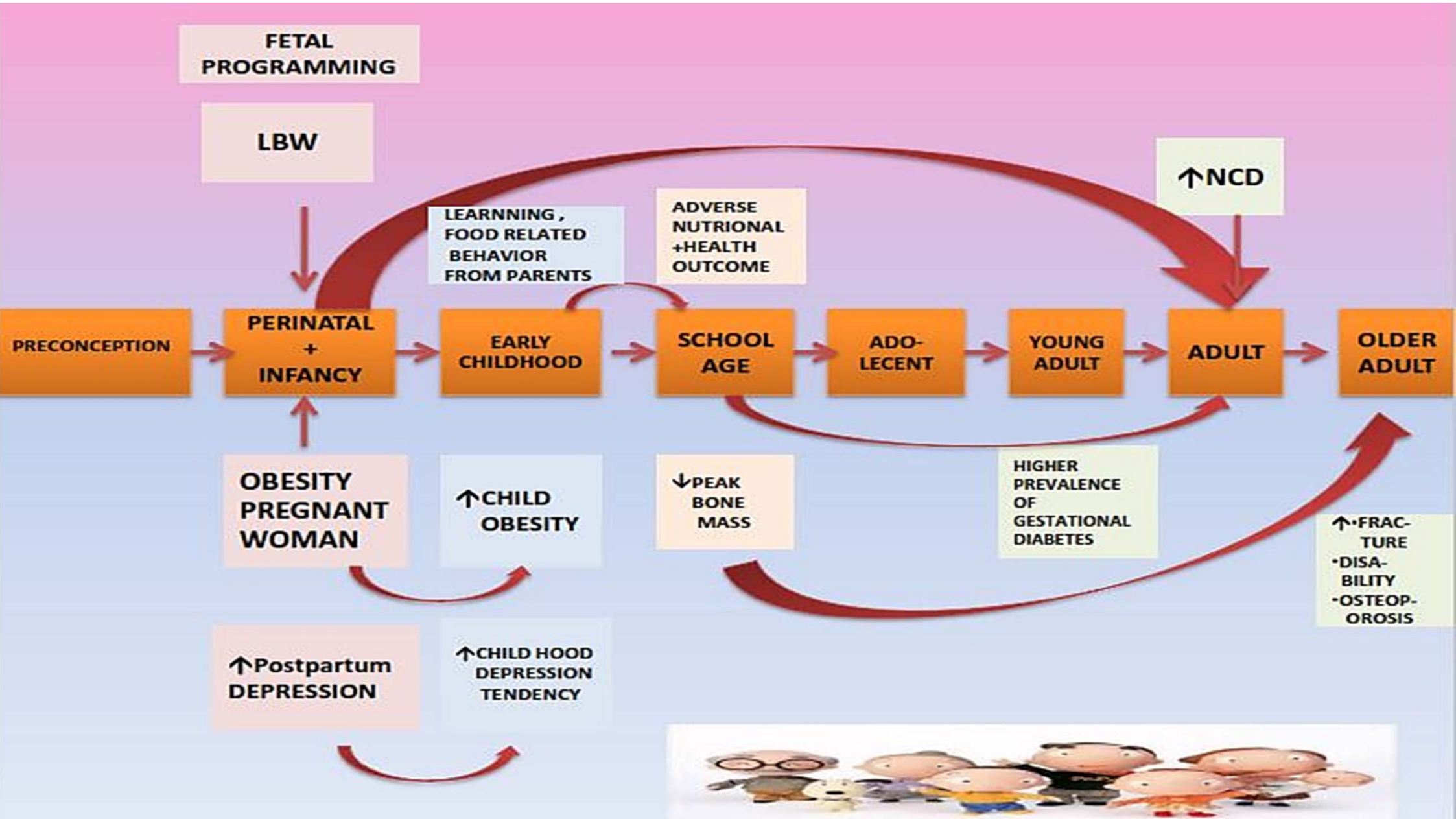
5 times more likely to be unemployed

3 times more likely to die of stroke

ADULT

Cumulative impact: 14 year difference in life expectancy

Source: Alameda County Death Rec., 2010-2012; Alameda County Birth Rec., 2006-2011; American Community Survey, 2007-2011; California Dept of Education, 2012-2013

APPLY

- LC Approach – Implement Intervention ^{เพื่อ}
    - Reduce Risk factors
    - Increase Protective Factors
    - at Individual , Family and Community level
- At critical period

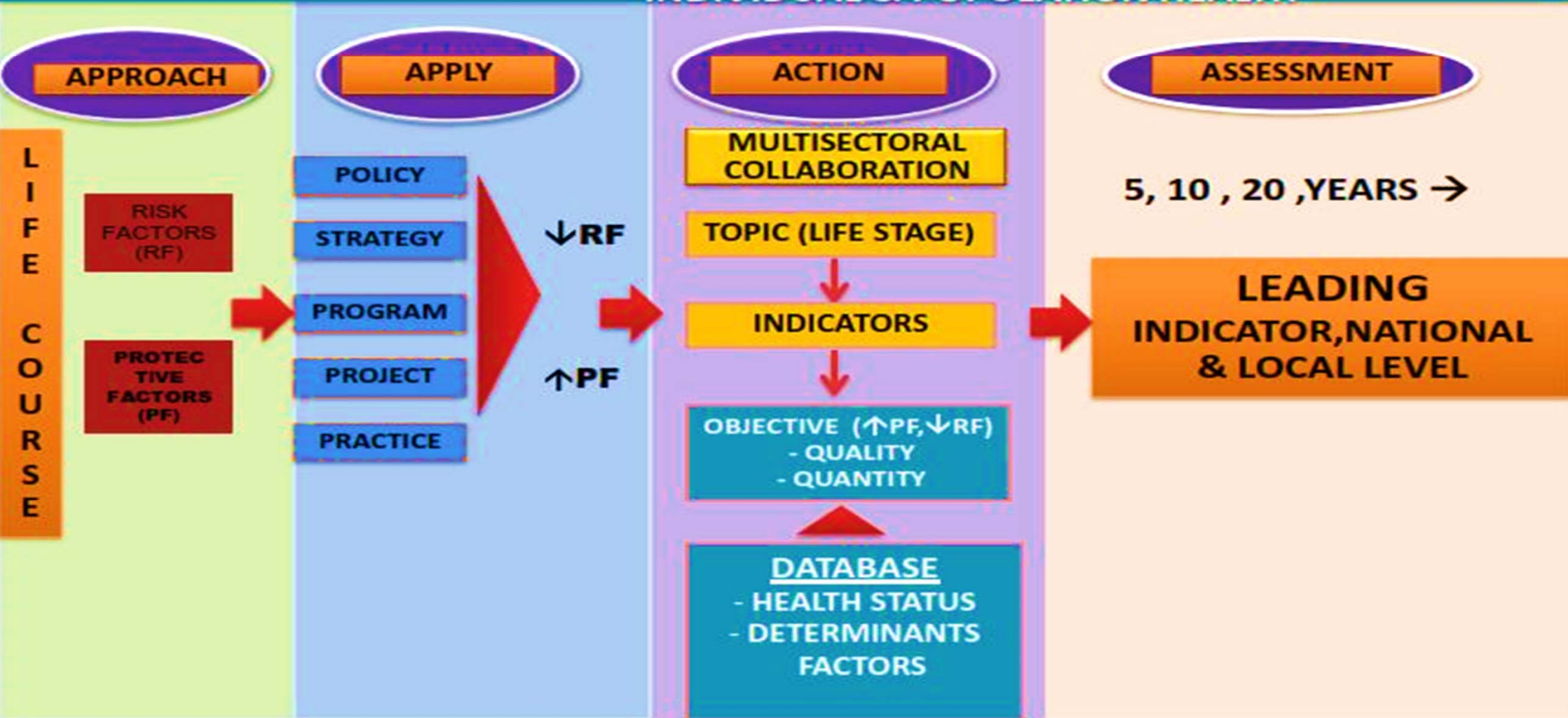
APPLY

- Need to refocus Resources and Strategies emphasis on Early (upstream) determinants of health . (USA : 95% ของงบประมาณใช้ใน Medical Care & Research, แต่ 70 % Mortality avoidable by Health promotion)
- Shift จากการเน้นบริการทางการแพทย์แบบแยกส่วน, เฉพาะโรค เป็นแบบ Integrated, Multisectoral Lifelong Service System

ACTION

LIFE COURSE APPROACH : IMPLEMENTING MULTISECTING INTEGRATED INTERVEN FOR INDIVIDUAL & POPULATION HEALTH

DEFINING RISK & PROTECTING FACTORS

-EXISTING
-EXPERIENCE
-EXPERT COMMITTEE
-RESEARCH

MULTISECTORAL
CONSIDERATION

-SOCIAL
-EDUCATIONAL
-POLITICAL
-HEALTH
- etc.

SELECTION

**NATIONAL
POLICY,STRATEGY IN
ALL SECTOR**

CLASSIFIED IN LIFE STAGE

INDICATORS SELECTION CRITERIA

1 AVAILABILITY
2 QUALITY
3 SIMPLICITY

AVAILABLE
DATABASE
IN EACH
OBJECTIVES

OBJECTIVE TO IMPROVE EACH INDICATORS

Risk and Protective for Specific Life Course Phases

<i>Life Course Phase</i>	<i>Risk Factors</i>	<i>Protective Factors</i>
Infancy	Poverty Child abuse /neglect Parental mental illness Teenage motherhood	Active, alert, high vigor Sociability Small family size
Infancy - Childhood	Poverty Child abuse/neglect Divorce Parental substance abuse	“Easy,” engaging temperament

Risk and Protective for Specific Life Course Phases		
<i>Life Course Phase</i>	<i>Risk Factors</i>	<i>Protective Factors</i>
Infancy-Adolescence	Poverty Child abuse/neglect Parental mental illness Parental substance abuse Teenage motherhood Divorce	Maternal competence Close bond with primary caregiver (not necessarily biological parent) Supportive grandparents
Infancy-Adulthood	Poverty Child abuse/neglect Teenage motherhood	Low distress/low emotionality Mother's education

Risk and Protective for Specific Life Course Phases

Life Course Phase

Risk Factors

Protective Factors

Early Childhood

Poverty

Advanced self- help skills

Preschool- Adulthood

Poverty
Parental mental illness
Parental substance abuse
Divorce

Supportive teachers
Successful school experiences

Risk and Protective for Specific Life Course Phases

Life Course Phase

Risk Factors

Protective Factors

Childhood-Adolescence

**Poverty
Child abuse/neglect
Parental mental illness
Parental substance abuse
Divorce**

**Internal locus control
Strong achievement motivation
Special talents, hobbies
Positive self-concept
For girl: emphasis on autonomy with emotional support from primary caregiver
For boys: structure and rules in household
For both boys and girls: assigned chores
Close, competent peer friends who are confidants**

Risk and Protective for Specific Life Course Phases

<i>Life Course Phase</i>	<i>Risk Factors</i>	<i>Protective Factors</i>
Childhood-Adulthood	Poverty Child abuse/neglect Parental mental illness Parental substance abuse Divorce Teenage parenthood	Average/above-average intelligence Ability to distance oneself Impulse control Strong religious faith Supportive siblings Mentors
Adolescence-Adulthood	Poverty	Planning, foresight

Source: Based on Wenner,2000,pp.118-119

					
INDICATOR	Proportion of healthy Birth	Proportion of healthy Children	Proportion of healthy Adolescent	Proportion of healthy Adult	Proportion of healthy older Adult
OBJECTIVE	<ul style="list-style-type: none"> ● Reduce pregnancy rate among adolescent ● Reduce LBW 	<ul style="list-style-type: none"> ↑Promotion of readiness for school <ul style="list-style-type: none"> -Physical, Social-emotional -Learning, Language 	<ul style="list-style-type: none"> ●↑ Education achievement ●↓ Pregnancy rate ●↓Obesity ● ↓ Tobacco 	<ul style="list-style-type: none"> ●↑ Adult who meet federal physical active guideline ●↑ Proportion of adult getting sufficient sleep 	<ul style="list-style-type: none"> ●↑ Adult who meet federal physical active guideline ●↑Proportion of adult getting sufficient sleep

CONCLUSIONS

A Life Course Perspective:

- Emphasizes a healthy early start in life (pre-conception, conception, perinatal, neonatal, child).
- Is critical to the health equity agenda, since it helps us understand why good or poor health persists in certain groups, and is “transmitted” across generations.
- Adds dimensions to the analysis of health status: the temporal, longitudinal dimension, the transgenerational dimension, timing, etc.
- Supports the development of comprehensive health policies, strategies and programs that take into account past and present exposures, risks, assets, from the individual and his/her environment.

Organización
Panamericana
de la Salud

Organización
Mundial de la Salud

ORGANIZACIÓN PANAMERICANA DE LA SALUD
ORGANIZACIÓN MUNDIAL DE LA SALUD
UNION INTERNATIONALE POUR LES AMÉRIQUES

ทฤษฎีถนนชีวิตเพื่อสุขภาพ (Life Course Approach)

นพ.วชิระ เพ็งจันทร์ อธิบดีกรมอนามัย , 2559

ถนนชีวิตเพื่อสุขภาพ (Life Course Approach)

ส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุไทยเพื่อเป็นหลักชัยของสังคม

ปัญหาสุขภาพผู้สูงอายุ

ส่งเสริมพฤติกรรมสุขภาพวัยทำงานที่พึงประสงค์

วัยทำงานภาวะความอ้วน , NCD

ส่งเสริมพฤติกรรมอนามัยการเจริญพันธุ์ที่เหมาะสมสำหรับวัยรุ่น

ตั้งครรภ์ในวัยรุ่น

การคลอดมีชีพในหญิงอายุ 15-19 ปี

ส่งเสริมเด็กวัยเรียนให้แข็งแรงและฉลาด

เด็กวัยเรียนมีภาวะอ้วน เริ่มอ้วน

เด็กปฐมวัยรูปร่างไม่สมส่วน

ส่งเสริมการเกิดและเติบโตคุณภาพ

พัฒนาการล่าช้า

สร้างความเข้มแข็งระบบอนามัยสิ่งแวดล้อมชุมชนอย่างยั่งยืน

คลอดก่อนกำหนด น้ำหนัก < 2,500 กรัม

**Thank you for your time
and attention**